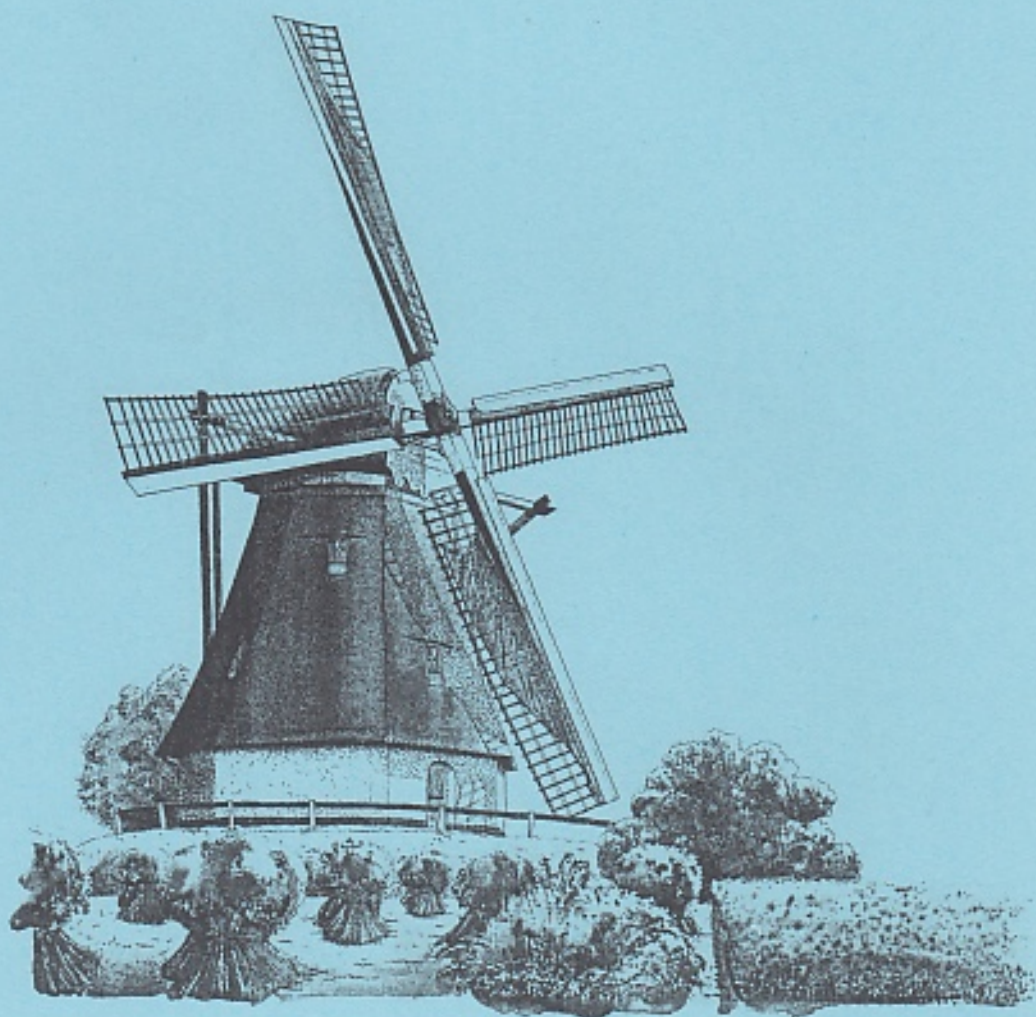

VRIJWILLIGE
HET GILDE VAN MOLENAARS

EXTRA EDITIE

GILDE

BRIEF

DE GILDEBRIEF

MEDEDELINGENBLAD
VAN HET GILDE VAN
VRIJWILLIGE MOLENAARS

DE GILDEBRIEF VERSCHIJNT
4 X PER JAAR. DE OPLAGE
IS 1100 EXEMPLAREN
REDACTIE: G.J. POW

SECRETARIAAT:
HET GILDE VAN VRIJWILLIGE
MOLENAARS, POSTBUS 1372
1500 AJ ZAANDAM

POSTGIRO 2144780 T.N.V.
HET GILDE VAN VRIJWILLIGE
MOLENAARS TE NAARDEN

BIOTOOPWACHT :	E. SMIT, ACACIALAAN 41, 1521 EK WORMERVEER TEL. 075 - 283123
GILDE-VERZEKERINGEN :	E. ZWIJNENBERG, NIC. BEETSKADE 40, 1817 EB ALKMAAR. TEL. 072 - 125682
BLIKSEMAFLEIDERCONTROLE :	N.J. VAN WEELDEN, JAC. VAN BEIERENLAAN 19 2613 HV DELFT. TEL.: 015 - 135958
LEDENADMINISTRATIE :	MEVR. E.N. POW-SCHIPPER, ZWARTEWEG 70, 1412 GE NAARDEN. TEL. 02159 - 45428

3e JAARGANG

EXTRA EDITIE

Het Gilde en De Hollandsche Molen zijn benaderd door Quaker Oats, de fabrikant van onder andere HO-havermout, om een uitgebreide molenactie te starten rond hun produkt CRUESLI, zg. krokante muesli.

De aktie heeft een aantal facetten, die in het verdere verloop van deze extra editie uiteen gezet zullen worden. Een ervan springt er uit en is voor een aantal vrijwillige molenaars interessant, omdat het de mogelijkheid opent om voor het onderhoud van hun molen iets extra te verdienen.

Dat kunnen we natuurlijk niet voorbij laten gaan en het Bestuur hoopt dan ook dat veel korenmolenaars van deze gelegenheid gebruik zullen maken om extra gelden te verwerven voor het molenonderhoud.

In dat verband bevelen wij deze aktie warm aan.

Namens het Bestuur,

Hans de Nie, voorzitter.

Quaker Oats helpt de molens!

Quaker Oats in Dordrecht is de maker van bekende producten als H-O Havermout, Mellona Honing, Muesli en Cruesli. Met Cruesli gaat Quaker Oats een grote molenactie voeren. Cruesli staat namelijk bol van de granen en heeft daarom alles met korenmolens te maken. Speciaal voor deze gelegenheid is een boekje over korenmolens geschreven. Het boekje heet 'Werkende Koren molens in Nederland' en staat vol met leuke en leerzame zaken over koren molens. Het is verfraaid met prachtige foto's en tekeningen.

De Grote Cruesli Korenmolen Aktie

Het behoud van molens is een zeer kostbare zaak. Daarom is financiële hulp van buitenaf altijd welkom. De grote koren molen actie van Cruesli is bovendien een mooie gelegenheid om de molen weer eens onder de aandacht van het grote publiek te brengen.

Wat gaat er precies gebeuren? Als U aan de actie meedoet, krijgt U van Quaker Oats een aantal dozen Cruesli. In het boekje 'Werkende Koren molens in Nederland' zit een coupon, waarmee de konsument bij U een pak Cruesli voor de halve prijs kan krijgen. Het geld dat U daarmee verdient, kunt U besteden aan het onderhoud van Uw molen.

De konsument krijgt het boekje 'Werkende Koren molens in Nederland' gratis in de bus door twee inhoudsaanduidingen van een pak Cruesli op te sturen. De boekjes zijn leverbaar tot 1 mei 1985. De Cruesli-coupon in het boekje is geldig tot 15 juni.

Het Gilde doet mee!

De koren molen actie van Cruesli brengt de Nederlandse molen weer eens in het middelpunt van de belangstelling. Bovendien is de actie een financiële ondersteuning voor het onderhoud van Uw molen. Het Gilde van Vrijwillige Molenaars heeft de Cruesli-actie van het begin af aan toegejuicht en ondersteund. Het bestuur van het Gilde heeft dan ook een belangrijk steentje bijgedragen aan de inhoud van het boekje 'Werkende Koren molens in Nederland'. Het is daardoor een boekje geworden waar elke rechtgeaarde molenaar vierkant achter kan staan.

De koren molen is springlevend!

Over molens is al heel wat geschreven. Maar meestal wordt de molen beschreven als een monument. Een verstilde herinnering aan die goeie ouwe tijd. 'Werkende Koren molens in Nederland' laat zien dat de koren molen

springlevend is. Een boekje over een echt Hollands bouwwerk, dat zijn functie nog lang niet heeft verloren. De volgende onderwerpen passeren in het boekje de revue:

- Wat voor soorten molens zijn er?
Met behulp van foto's en illustraties wordt een kort overzicht gegeven van de verschillende soorten korenmolens. En niet alleen de grondzeilers, stellingmolens en bergmolens; ook de watermolens komen aan bod.
- Hoe werkt zo'n molen?
Wat gebeurt er in een molen nadat de wieken zijn gaan draaien? Aan de hand van een opengewerkte tekening van een molen wordt het maalproces op de voet gevolgd.
- Molentaal.
Dat de stand van de wieken ook nog iets betekent, is veel mensen niet bekend. De belangrijkste standen komen in het boekje aan de orde.
- Biotoop.
Hoogbouw en bomen zijn een grote bedreiging voor het voortbestaan van veel molens. 'Werkende Korenmolens in Nederland' besteedt ook aandacht aan deze 'biotoop-problematiek'.
- Waar staan die molens?
Waar kan de lezer van het boekje in de directe omgeving een molen gaan bekijken? Om op die vraag een antwoord te geven wordt in het boekje een lijst met 'deelnemende' molens opgenomen. Als U snel de antwoordkaart, die U achter in deze Gildebrief vindt, instuurt, bent U er zeker van dat ook Uw molen in het boekje wordt vermeld.
- Meer weten over molens.
Ongetwijfeld zullen veel mensen na het lezen van het boekje meer over molens willen weten. Daarom zal het boekje ook aandacht besteden aan de verschillende verenigingen die zich met molens bezighouden. 'Werkende Korenmolens in Nederland' is ook op die manier een stimulans voor het molenbehoud. En nieuwe molenaars zijn ook altijd welkom!

Daar moet U wel wat voor doen!

U bewijst Uw molen een dienst door aan de grote Cuesli Korenmolen actie mee te doen. Maar wat wordt daarvoor van U verwacht?

Eigenlijk heel weinig. Als U wilt meedoen, moet U vóór 24 november a.s. de antwoordkaart ingevuld terugsturen.

Verder is het de bedoeling dat er van 1 februari tot 15 juni 1985 elke zaterdag van 1 tot 4 uur iemand in Uw molen aanwezig is om bezoekers het één en ander over de molen te vertellen. Daarbij verkoopt U dan natuurlijk een aantal dozen Cuesli. En dat levert U een financieel steuntje in de rug op, dat U voor het onderhoud van Uw molen vast wel kunt gebruiken.

RESTAURATIE VAN DE "TIENDWEGSE MOLEN"

Onlangs heeft de eigenaresse : de Stichting tot Instandhouding van Molens in de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden het molenmakersbedrijf B.V. v.h. Fa, J. de Gelder te Valkenburg Z-H opdracht gegeven deze wipwatermolen te restaureren.

Om de gevoelens van instemming te betuigen en het financiële draagvlak te vergroten heeft de Historische Vereniging Hardinxveld-Giessendam een aktie in gang gezet, waarvan de opbrengst bestemd is voor de restauratie van de molen. Hiertoe is een pentekening van de molen vervaardigd, waarop deze is weergegeven met twee halve zeilen.

De hiervan gemaakte reproducties hebben het formaat 36 x 47 cm. inclusief een wit kader.

Bovendien is er een set ansichtkaarten uitgegeven van molens, die in Hardinxveld-Giessendam of direkte omgeving staan of hebben gestaan.

Het betreft opnamen van de volgende molens:

1. "Tiendwegse molen" H.veld-G.dam in zeil
2. Achtl.pldrm. "Spindersmolen" Hardinxveld
3. Wipwaterm. "Pauwtjesmolen" Hardinxveld
4. St. korenem. "De Hoop" Giessendam in zeil
5. Wipkorenem. te Hardinxveld
6. Polderm. "Bovekerkse molen" Giessen-Oudekerk
7. Polderm. "Peursumse molen" Peursum
8. Afbraak wipwaterm. "Doetse molen" Giessen-Nieuwkerk
9. Afbraak wipwaterm. "Neerpolderse nolen" Giessen-Nieuwkerk
10. Wipstellingkorenem. te Giessen-Nieuwkerk.

De elfde bijgevoegde kaart is een overzichtskaartje waarop de standplaats van de tien molens staat aangegeven.

Op de achterzijde van elke kaart staan nadere bijzonderheden over de betreffende molen.

De kosten bedragen voor de pentekening f 12,50 (incl. porto) en de set kaarten f 8,10 (incl. porto).

Bestellingen kunnen geschieden door overmaking van het bedrag met vermelding van het gewenste op postrek.nr. 3 8 7 9 6 6 9 t.n.v. de Historische Vereniging Hardinxveld-Giessendam.

Door het kopen van een setje kaarten en/of een pentekening komt de oplevering van een herstelde "Tiendwegse molen" weer een stapje dichterbij. Steunt de restauratie van deze molen door het bestellen van de kaarten met zeldzame afbeeldingen.

Hallo molenvrienden,

De 12e Nationale Molendag is voor ons een machtig fijne dag geweest, die natuurlijk ook voor de molen-promotion enorm gunstig is geweest. In het hele land nu eens een lekkere wind, dat was wel eens heel anders.

Het mooie deze keer was dat er nu nauwelijks iemand was, die de Molendag verplaatst wilde zien. In vorige jaren was dat toch vaak een heel gedoe. De één wilde dit en de andere dat.

Nu geen enkele verandering ! Hetgeen nogmaals aangeeft hoeveel wij van wind afhankelijk zijn. Want natuurlijk waren die veranderingen die men vroeger wilde, altijd voortgekomen uit een gebrek aan wind, oftewel gewoon uit teleurstelling.

En dat is best begrijpelijk. Het was voor ons als organisatie natuurlijk wel moeilijk. Wilde je je wat van die verzoeken aantrekken, dan wist je prompt niet naar welke datum je dan wel moest gaan verschuiven, want daarover was iedereen het dan weer helemaal oneens.

Dus zoals het de 12e editie is verlopen is ook voor ons veel gemakkelijker.

We hebben heel veel leuke reacties ontvangen, en daar zijn we blij mee. Het is al eens vaker door ons gezegd: "We doen het graag, dus we hoeven helemaal niet bedankt te worden", maar natuurlijk is het leuk als dat zo af en toe toch gebeurt.

Om enkele reacties moet je soms toch wel eens wat glimlachen.

In Hoogeveen komen honderden invul-formulieren binnen, waarop dan staat vermeld welke molens er gedraaid hebben.

Natuurlijk ga ik ervan uit, dat hetgeen aan mij wordt opgegeven ook voor honderd procent klopt, want waar moet je anders van uit gaan ?

En we zijn toch volwassen vrouwen en kerels onder elkaar, niet waar ?

Kennelijk sluipt er hier en daar toch wel eens een foutje in, of ik vermeld een molen niet bij z'n juiste naam.

En dan zijn er altijd mensen, die menen dat ze mij op de vingers moeten tikken. Maar luitjes, we snappen toch wel dat ik niet alle duizend namen uit het hele land voor honderd procent in m'n bol heb !

Als het mij verkeerd wordt doorgegeven, dan gaat het vrij zeker ook foutief in de opgave die in De Molenaar verschijnt.

Dus, om te voorkomen dat enkelen zich ergeren, verzoek ik iedereen volgend jaar de formulieren loepzuiver in te vullen.

Is er om veiligheidsredenen soms een gevlucht van een molen afgehaald, laat hem dan in de opgave niet meedraaien. Nogmaals, ik weet beslist niet van alle molens hoe ze erbij staan, dus help ons !

Wat de benamingen betreft, zou ik willen voorstellen dat we met z'n allen gewoon de namen nemen zoals in het computer-bestand staat vermeld.

Dus liever niet zoals bijv. De molen van Jan, als 't ding officieel De Hoop heet, of iets dergelijks.

We hebben er met z'n allen wél voor gezorgd, dat er maar liefst 591 molens hebben gedraaid op die 12e Molendag. En dat terwijl er vanuit het zuiden opvallend weinig gegevens zijn gekomen. Of Brabant en Limburg hebben het er deze keer lelijk bij laten zitten, óf er hebben er dus beslist boven de 600 gedraaid. Maar goed, laten we het maar gewoon op die 591 houden, dat is ook al een pracht aantal.

WAT WAS DAT VOOR EEN MOLENZAAK

Evenals het vorige onduidelijke stuk molengereedschap komt ook het laatste weer uit het Noord-Brabantse.

Hier was het ook in gebruik op de vele standaardmolens, die deze provincie kent en kende. Vanaf deze molens ging het mee naar de nieuwe vervangende stenen grondzeilers en stellingmolens, maar waar diende het voor ?

Dit wat kromgegroeide molenzaakje met het dwarslatje er door heen is een afzeilhaak. Zo'n afzeilhaak wordt gebruikt bij het afzeilen en het achter de klampen slaan van de 'worst'.

Om het dwarslatje worden met een bepaalde slag de onderhoektouwen geslagen. Men gaat ongeveer een meter van de voorzoom staan en dan maar draaien. Als men er mee overweg kan is het een ideaal hulpmiddel, vooral bij stugge of natte zeilen.

Het is te maken van nagenoeg elke houtsoort. Moet onderaan wel krom zijn, anders kan men er niet mee draaien.

No1 Baaykens

UITGAVEN VAN HET GILDE VAN VRIJWILLIGE MOLENAARS

-- bladen voor maalboekje leden-in-opleiding		gratis
-- bladen voor maalboekje geslaagde leden		gratis
-- richtlijnen voor het examen vrijwillig molenaar		gratis
-- modelcontract voor vrijwillige molenaars	(2 exemplaren)	gratis
-- folder Gilde-verzekeringen		gratis
informatie I t/m VI	(algemene informatie over praktijk, zeilen, smeren, vangen, weer, onderhoud, bliksemafleider e.d.)	f 10,--
informatie VII	(het borgen van de molen, knopen)	" 2,50
informatie X	(metaalbescherming, onweer en bliksem)	" 5,--
informatie XII	(opbouw wipmolen en achtkante molen)	" 7,50
informatie XVI	(waarom draaien wieken linksom, waarom hellende as, tonmolen) E. Smit	" 10,--
informatie XVII	(turbine-molens) J. Meessen	" 5,--

Informaties VIII, IX, XIII, XIV en XV zijn in boekvorm uitgekomen :
 Wieksystemen voor polder- en industriemolens door G.J. Pouw. f 24,-- *
 Uitgegeven door Kluwer Technische Boeken.
 Voor leden van het Gilde van Vrijwillige Molenaars geldt een 'club-prijs',
 mits via het Gilde besteld. Boekwinkel-prijs f 29,50.

Bovengenoemde uitgaven kunnen, zolang de voorraad strekt, besteld worden door overmaking van het juiste bedrag op postrekening 2144780 t.n.v. Het Gilde van Vrijwillige Molenaars te Naarden, onder vermelding van het gewenste.

* Deze prijs is exclusief verzendkosten. Porto is f 5,25.

AANBEVOLEN LITERATUUR

<u>Molens</u>	<u>Ir. F. Stokhuyzen</u>	5e herziene druk, Uitgave Fibula- Van Dishoeck Haarlem. ISBN 9022842444	f 22,50
<u>Opleiding watermolenaar</u>		Ing. J. den Besten, prijs en levering aanvragen bij Ing. J. den Besten, Vreelandseweg 12, 3632 EP Loenen a/d Vecht. Tel. 02943 - 3364	
<u>Kijk op molens</u>	<u>J.Th. Balk</u>	Uitgave Elsevier	ISBN 9010024458 f 35,--
<u>De Windmolen en zijn onderdelen</u>	<u>J.G. Wiessner</u>	Postgiro 1162733 t.n.v. penningmeester Vrienden v.d. Gelderse Molen te Voorthuizen	f 30,--

VRIJWILLIGE

HET GILDE VAN VRIJWILLIGE MOLENAARS

**VRIJWILLIGE
HET GILDE VAN MOLENAARS**

